

ANY III - N.º 22 - ABRIL 1981

la farga

BUTLLETÍ DEL CASAL DE JUBILATS

SALT

SANT JORDI '81

ESPIGOLANT

SALT és notícia. Darrerament el nostre poble ha estat molt actiu. Hem destacat, però, l'entrevista que va tenir la Comissió per la Independència amb el Molt Honorable President del Parlament de Catalunya, senyor Heribert Barrera, el passat dimecres dia 1 d'abril. Les conclusions que se'n varen treure es poden valorar com a molt positives, com podeu llegir-ho a l'article que PUNT-DIARI va publicar l'endemà.

A Barcelona

Una comissió de Salt va visitar al president del Parlament, Heribert Barrera

(Plana 5)

Heribert Barrera va donar a entendre que la independència de Salt es pot considerar ja un fet (Foto Carme Coll)

PUNT
DIARI

Gironès

Dimecres 1 d'Abril 84

El President del Parlament dona esperances sobre l'acceleració del procés d'independència de Salt (Foto C. Coll)

Una membre de la comissió per la independència de Salt, amb el diputat Salvador Sureda, davant l'edifici del Parlament de Catalunya (Foto N. Bartra)

Heribert Barrera s'entrevistà amb la Comissió per a la Independència de Salt

“Em sembla que tothom té molt clar que Salt ha de tornar a ser independent”

SALT (De la nostra Redacció, per J.C.C.). — La Comissió de Salt va mantenir ahir una entrevista amb el president del Parlament de Catalunya, Heribert Barrera.

Es que crec que la independència és el camí més lògic que ha pres aquest poble.

El tema de les mancomunitats

al senyor Barrera que aquesta mancomunitat de la qual estava molt bé, però que s'havia d'aconseguir amb els pactes per

Any III - Núm. 22
Abril 1981

SUMARI

Espigolant.....	2
Editorial.....	3
Vida del Casal.....	4, 5 i 7
Entrevista amb Carme Riera.....	8
Culturàlia.....	9
Histories menudes de	
Sensunral.....	10, 11
Teva/Meva.....	13
Des del Carrer Major.....	15
A la Taula de la Farga.....	15
Carta oberta.....	17
Cagaferro.....	19
Foto-Concurs.....	19
La vida amb humor.....	19

CONSELL DE REDACCIÓ

Lluís Mateu, Josep Cristòfol,
Oum Pla, Miquel Casellas, Joan
Arnau, Narcís Burch, Josep M.^a
Torras, Eusebi Cabezas, Martí
Fita, Josep M.ª Quintana, Guillem
Turribas, Joan Boada, Ventura
Pons i Carme Coll.

DISSENY

J. Cristòfol i Guillem Terribas.

PORTADA

Marta Font.

COL.LABORADORS

Ramon Torramadè i Josep Clara.
Salvador Sunyer i Aymerich.

ADMINISTRACIÓ: M. Casellas

PUBLICITAT: J. Cobián

DISTRIBUCIÓ

Joan Roig i Pitu Geli.

REDACCIÓ

Passeig Verdaguier, n.º 1
CASAL DE JUBILATS
SALT

IMPRESSIÓ

TIPOGRAFIA OFFSET PAGÉS
Telèf. 42 01 07 - ANGLÈS

D'aquest número de LA FARGA
se n'han imprès 1.000 exemplars.

Autoritzem la reproducció dels
articles esmentant el nom de LA
FARGA.

Dipòsit Legal: GI 356-1979

editorial

CATALUNYA: EL LLIBRE I LA CULTURA

El mes d'abril és el mes del llibre per excel·lència, i és alhora el mes de la Cultura Catalana.

Per l'abril, amb la Festa del Llibre, s'ajunten significativament dues altres dades que tenen un sentit entranyables pels catalans: la Diada de Sant Jordi i la festa de la Mare de Déu de Montserrat. I si el mes de setembre és el mes de la reivindicació nacional catalana, l'abril és el mes popular en que l'expressió cultural arriba als seus nivells més alts, i Catalunya hi aboca el millor de dintre seu, per a fer-lo arribar a les comarques, a les llars i a les persones.

Catalunya ha estat sempre a l'avantguarda de la renovació cultural i artística, i els corrents europeus i mundials han tingut en tot moment ressò i acollida entre nosaltres.

En el camp de la Literatura, importants homes de lletres, homes d'expressiva ploma i de sensibilitat aguda són testimoni de la fecunditat literària catalana: Salvador Espriu, Pere Quart, Josep Pla, J. Vicens Foix, Vilallonga, Joan Fuster, Mercè Rodoreda i tants i tants altres, que dintre d'un ventall d'opcions diferents són aportadors de la creativitat de la cultura dels Països Catalans al gresol de la cultura contemporània.

No tenim però, encara, una normalització de la llengua. No tenim encara una normalització dels mitjans de comunicació social: la televisió, els diaris, la ràdio, el carrer, l'administració, i el funcionariat públic. Tot és encara amb fites a mig fer, i si bé tampoc no s'ha de forçar, tampoc no ens podem endarrerir, puix en alguns camps la poca pressa pot ser dintre de poc una feina inútil i irreversible.

Malgrat tot, malgrat la no normalització de la cultura catalana, aquest mes d'abril torna a florir. La lluita tossuda i decidida de tot un poble per "no perdre els orígens i la identitat" fa que lentament es vagi obrint pas des de les catacombres més solitàries a l'expansió entre el món universitari, estudiants, per arribar fins els sectors immigrants i treballadors.

SANT JORDI, "UNA ROSA I UN LLIBRE" diu "l'eslogan" popular. SANT JORDI, allibereu-nos dels feréstecs dracs que amenacen la nostra convivència, la nostra llengua i les nostres institucions. Oh! SANT JORDI, patró de Catalunya, que la rosa i el llibre no siguin amenaçats, i que la cultura i la llibertat puguin florir totes les primaveres!

vida del CASAL

Per ANTONIO ECHAVE PALOMINO

CONFERÈNCIES CULTURALS

Com tots sabeu, la nostra Secció Cultural "LA FARGA" ha organitzat un cicle de Conferències que es venen desenvolupant a la Sala d'Actes del nostre Casal amb notable èxit; potser no hi ha assistit tanta gent com s'esperava, però per tractar-se de la primera experiència no ens podem queixar. Val a dir que els temes tractats varen ser molt de l'agrat del públic, el qual al final intervenia activament fent preguntes sobre qüestions molt interessants. Amb aquestes conferències aconseguirem enriquir-nos culturalment i estar informats de temes vius. Si quan llegiu aquestes ratlles encara no s'han acabat les conferències, no deixeu passar l'ocasió i assistiu hi, ben segur que les trobareu interessants.

INFORMACIÓ SECCIONS DEL CASAL

La Secció de Petanca en la darrera reunió de Junta informa que estan posant en ordre els fitxers de la Secció de Petanca, en el que toca a la numeració dels associats.

També es parla del trasllat de totes les copes i trofeus i una magnífica prestatgeria, a la sala d'actes i a la Secretaria de Petanca; així aconseguirem que no es vegi tan nua la nostra Sala d'Actes i, de passada, guanyem el local que hi ha al fons de les pistes de joc per a mals endreços i per a magatzem del Bar; així ens lliurarem de les caixes i les garrafes pel vestíbul i escales del Casal.

EXCURSIONS

No cal dir que l'equip que prepara les Excursions, encapçalat per en Joan Roig treballa de ferm i ens va oferint realitzacions. Hem de dir que tots plegats estaven una mica amoïnats pel fet d'haver tingut de suspendre la primera sortida programada

a ALBONS per Carnestoltes, ja que l'Ajuntament d'Albons així ens ho aconsellà davant l'aglomeració que pensaven tenir i que no permetria atendre'ns com volien.

De les Excursions que es van programant jo voldria destacar la de MONTSERRAT i PASSIÓ D'OLESA; en aquesta val a dir que l'equip d'en Roig presenta una novetat en les Excursions del Casal: aquesta Excursió serà al preu de 1.000 ptes. per a tots els Socis, ja que la bona gestió en les Excursions permet oferir aquest preu subvencionat especialment per als Socis. Per als no socis el preu és de 1.300 ptes. Fets com el que comentem venen a potenciar la nostra Entitat i ens confirmen que la Junta treballa per poder aconseguir millores per a tots els associats.

CAMPANYA "ANEM PELS 1.000"

S'ha començat la Campanya amb notable èxit, però encara en manquen

força. Estem segurs d'assolir aquesta fita. Quin Saltenc pot negar-se a donar un cop de mà al Casal de Jubilats? Doncs vinga: "ANEM PELS 1.000".

RÀDIO MACUTO

Ens ha semblat sentir que potser ens posaran el telèfon.

Ens ha semblat sentir que al Casal als homes jubilats els "prenen el pèl" molt bé de preu.

Ens ha semblat sentir que potser les pistes de petanca a les nit es veuran molt millor que de dia.

Ens ha semblat sentir que al Bar del Casal fins i tot couran "gossos calents", i sense fer pudor ni fum.

Ens ha semblat sentir que els radioateccionats de la CB a Salt ja no tenen interferències i s'entenen molt bé; és una cosa de "bigotis".

Petanca

Josep Terras i Silveri Oliveira, dos dels components de la tripleta guanyadora de la Lliga Social 1980-81 fotografiats amb el President del C.P. Salt. Hi falta en Ferran Oliveira

CAMPIONAT PROVINCIAL PER TRIPLETES

Les primeres eliminatòries foren el 29 de març i al final de les mateixes el C.P. Salt tenia grans esperances d'assolir els primers llocs a les diferents categories. Els juvenils i infantils estaven ja eliminats però les Dames continuaven, així com tres equips de segona i tres també a primera.

La jornada del dia 5 d'abril acabà amb les esperances dels jugadors de segona, ja que cap dels tres pogué classificar-se. Els de primera continuaven batallant per conquerir el títol, així com les Dames. Al migdia ja se sabien els equips que jugarien la final: Boó i Ruiz a primera i Carrillo i Gamundi a Dames. Tots quatre del club Petanca Salt.

Vida del CASAL

Gamundi guanyà a Carrillo i Boó a Ruiz proclamant-se campions provincials amb dret a representar a Girona als campionats d'Espanya, que se celebraran a Santander.

La nostra felicitació a tots els qui han participat en aquest concurs amb menció especial per els que han aconseguit el títol.

La sorpresa general fou al veure com els nostres juvenils que l'any passat quedaren campions provincials queien batuts davant d'altres equips teòricament més fluixos.

Desitgem a Josep Boó, Antoni Echave, Julià Gómez, Dolors Gamundi, Caterina Serra i Araceli Calvo tota mena de sort als Campionats d'Espanya.

"QUIETO TODO EL MUNDO"

Potser aquest títol espanti a algú a part de recordar-li coses passades, però no en trobavem cap que expliqués tan clarament el que va passar a Terrassa no fa gaires dies. Ho explicarem: Antoni Boó i Llorenç Cabezas van quedar campions provincials de dupletes per Pensionistes i això els hi dóna dret a jugar les eliminatòries regionals.

Eren quatre equips: Granollers, Girona, Borjes Blanques i Sabadell. Els de Girona, jugadors també del C.P. Salt, van guanyar a Borges Blanques i Granollers, perdents amb Sabadell, i els de Granollers guanyaren a Borges Blanques i Sabadell perdent amb Girona. Resultat de tot això és la felicitació dels representants de Granollers als Gironins tot i dient-los-hi que tinguessin sort a Madrid i representessin dignament a Catalunya. La cosa semblava lògica, ja que empatats de punts el dret ha estat sempre per el guanyador de la partida a la que s'han enfrontat els dos equips empatats. Ja teniu als nostres representants contents com unes Pasques i amb la vista posada a Madrid. Però tot de sobte, surt el fantasma d'un altre "Tejero" i amb

veu ben forta diu: "QUIETO TODO EL MUNDO, LOS GANADORES SON LOS DE GRANOLLERS". Protestes, crits, avalot, sorpresa, en fi, de tot, i ja teniu a Boó i Cabezas cap a Girona amb la cua entre cames i el cor més petit que una cirera. Els mateixos guanyadors havien reconegut que els de Girona eren els primers, però "LA ORGANIZACION", que s'havia deixat les Normes a casa, donen guanyadors als altres.

Que consti que això no és cap crítica envers el Granollers, però sí una protesta formal davant els actes que van succeir a Terrassa. Per organitzar coses cal tenir-les molt clares sinó deixar-les fer a qui millor pugui.

Les il·lusions dels Jubilats són tan fortes o més que les dels joves, i les desil·lusions el fet ens ho demostra també. Cal tirar terra damunt la porqueria perquè no es vegi ni s'endevini, però com a saltenc, gironí i jugador de Petanca en protesto d'actes com l'esmentat.

Ben segur que "LA ORGANIZACION" són dels qui pensen que ni els "culés" ni els "periquitos" poden

quedar Campions de Futbol perquè a Madrid ho arreglen tot. Jo no ho crec, però a ells, a "LA ORGANIZACION" els hi deu semblar lògic ja que quan convé tallen el blat del seu camp i el del veí també.

Antonio Boó i Llorenç Cabezas són, per a nosaltres, els veritables Campions Regionals de Petanca Dupletes a la Categoria de Pensionistes.

I ENS QUEIXÀVEM DEL CENTRALISME A MADRID!!!

CURS PREPARATORI CAMPIONATS PROVINCIALS

Es va celebrar el dia 22 de Març a les pistes del Club Petanca Salt, un concurs de tripletes en el que varen intervenir totes les que estaven inscrites per a competir en el Campionat Provincial. La tripleta guanyadora fou la de: Silveri Oliveida, Ferran Oliveida i Rosa Costa. El concurs va ésser patrocinat per Carbòniques Rosa Costa, de Salt.

Participants a la 1.ª Lliga Social Infantil per dupletes.

vida del CASAL

Muntanya

6, 7 i 8 de juny

CAMPAMENT DE PRIMAVERA A LA VALL DEL BAC

A l'anterior número de LA FARGA assenyalàvem les dates dels dies 1 al 3 de maig per a la celebració del nostre tradicional Campament de Primavera. Diverses comunicacions dels nostres socis interessats en participar-hi ens han fet avinent la inconveniència que representa per a molts el fet que el dissabte, dia 2 no sigui festiu per a tothom.

Atenent els suggeriments rebuts, s'ha optat pel canvi de les dates en principi anunciades per les dels dies 6, 7 i 8 de juny (Pasqua de Pentecosta), ja que semblen més adients per a la majoria. Definitiva-

ment, doncs, el nostre Campament de Primavera tindrà lloc a la Vall del Bac del 6 al 8 de juny.

Tal com ja avançàvem en el passat número de LA FARGA, el lloc escollit aquest any ofereix els màxims atractius per a la instal·lació d'un campament d'aquest tipus. A la bellesa natural de la pròpia vall, que possibilita petites excursions i delicioses passejades, tot visitant les joies del romànic que guarda (Sant Feliu del Bac, Santa Magdalena del Coll, Sant Andreu de Porreres, Sant Miquel de La Torre.), hem d'afegir-hi l'al·licient de belles ascensions muntanyenques als arrogants cims que l'envolten: Montmajor, Talió, Puig d'Ou...

Atractius i al·licients, en fi, a l'abast de tothom qui vulgui acompanyar-nos a aquest Campament de

Primavera del CENTRE EXCURSIONISTA SALTENC. Us hi convidem!

ALTRES EXCURSIONS

31 de maig. — Rupit, Tavertet, Sant Romà de Sau, Sant Joan de Fàbregues. — Una excursió que recomanem especialment, ja que es tracta d'un dels més bells i espectaculars recorreguts per la regió Guillerics/Collsabra.

21 de juny. — PUIGMAL. Ascensió al cim més alt de les comarques gironines (2.909 metres). Per a més detalls, consulteu la cartellera del nostre local.

¡CORRE, CORRE,
QUE VIENE
MARET!

CON SU
SALCHICHON
COCHON

SALCHICHON COCHON

Maret®

FABRICADO POR: **JAMONES GERONA, S. A.** AVDA. CANIGO, s/n.
TELF. * 21 43 50 - TELEX. 57170 HAM-E - SALT - GERONA

ENTREVISTA AMB CARME RIERA

Carme Riera va néixer a Mallorca el mes de gener de l'any 1948. Llicenciada en Filosofia i Lletres, és catedràtica de llengua castellana en un institut i professora de la Universitat Autònoma de Barcelona, a Bellaterra.

En aquests moments la seva obra és poc extensa, però molt coneguda. Ha publicat dos reculls de contes: "Te deix, amor, la mar com a penyora", i "Jo pos per testimoni les gavines". Darrerament ha sortit al mercat la seva primera novel·la "Una primavera per a Domenico Guarini", que va ser presentada a Girona.

— "Una primavera per a Domenico Guarini" és l'obra guanyadora del Premi Prudenci Bertrana 1980. També has guanyat al premi Recull de Blanes. Té Girona alguna connotació especial per a tú?

— Em sento molt propera a la gent de Girona. Els gironins tenen moltes coses en comú amb els mallorquins: la tramuntana, el salar... La Costa Brava m'agrada molt i em recorda la costa mallorquina, les masies...

— Com va ser el pas del conte a la novel·la?

— El conte és molt distint de la novel·la, és basat en el principi d'economia, tant per al que escriu com per al que llegeix. La novel·la és un treball de moltes hores, d'anys potser, tens més fils per lligar. Però jo tenia coses a dir; volia, a més, veure si n'era capaç.

— Tractes tot tipus de personatges, els qui no són considerats normals... Què és per a tu la normalitat?

— La distinció no és massa clara. Lo normal és el que fa tothom? La

societat rebutja la gent que és boja, que potser parla amb el mar, que té un comportament diferent de l'estandarditzat. El personatge que triomfa, a mi no m'interessa. En la vida és més creadora la ràbia i el neguit dels vençuts que la dels vencedors.

— T'identifiques amb els personatges? Són imaginaris o han nascut a partir d'una experiència teva o coneguda?

— Les tres coses són certes. A Guarini me l'he imaginat, és fet amb paraules. N'hi ha alguns que són reals: una senyora que rentava la roba i que se li varen començar a arrugar les mans... Altres són persones que jo he conegut o que conec i que m'he imaginat com podrien comportar-se davant d'un fet determinat.

— El fet que tu escriguis en el català que parles a Mallorca t'ha comportat algun problema a l'hora de la comprensió?

— Lèxicament no he tingut cap problema. Una vegada em va passar un cas curiós i molt divertit amb un corrector: jo havia posat la paraula "gorrió", que és així com s'anomena a Mallorca al pardal; i el corrector em va ratllar el nom, pensant-se que era un castellanisme, i m'hi va posar la paraula que ell creia que era correcte. Sort que em vaig mirar la correcció, perquè a Mallorca el pardal és l'òrgan genital masculí!

— És potser, el mar, la teva font d'inspiració?

— El mar és molt important. És la vida, la mort, el canvi, el vaivé. És per on ens vénen, als illencs, totes les coses. A mi el mar em porta un enorme poder de vocació.

La inspiració és mínima, ha d'haver-hi, a més, una norma de treball.

— En la teva obra hi ha similitud amb la lírica grega...

— M'agraden molt els grecs, són molt mediterranis, igual que jo. A la mateixa geografia es donen les mateixes flors.

Admiro Safo; no era solament una gran escriptora, sinó que va tenir com a objecte poètic una altra dona, i crec que això és molt important

— Del teu primer llibre se n'han fet catorze edicions. A què creus que és degut això?

— Crec que hi ha tres factors que hi han influït. El primer és el factor sociològic, es llegeix bé, és curt i amb lletra grossa. A més el conte, ja de per si mateix, és de lectura ràpida, es pot llegir al metro, a l'autobús... No hi ha hagut campanya, els lectors l'han anat recomanant i s'ha creat un lligam entre el lector i jo. És una cosa màgica que em fa molta il·lusió.

— Com veus la dona dintre del panorama de la literatura catalana?

— La nostra màxima novel·lista, Mercè Rodoreda, és una dona. Hi ha poetesses, com la M.ª Mercè Marçal, la Marta Pesarrodona... Que hi hagi moltes dones que estan escrivint no és casual, potser està lligat amb algun aspecte del feminisme. A part de la Mercè Rodoreda totes es mouen, en diferents aspectes, en la lluita feminista.

— Com a dona, quina postura prens davant la societat i els moviments feministes?

— No sóc militant de cap moviment però crec que sóc feminista perquè lluito pels drets de la dona. Una lluita àmplia: no acceptar el "piropo", reaccionar contra l'anunci d'"Albal" de la TV i ensenyar els estudiants que en alguns aspectes la dona ha estat menyspreada. És a dir, el meu feminisme va de les petites coses quotidianes a la investigació històrica de la dona.

CARME COLL i RIERA

BENELLI - LAVERDA - MORINI -
MERLIN - HARLEY - DAVIDSON
MOTOBI - LAMBRETTA

Tota una gama

VELOMOTOR - TOT TERRENY -
CROSS - TRIAL - CARRETERA

GAS
GAS

Distribuidor:

Importador:

Hernan Cortés, 121

Teléfono 20 92 95

SALT - GIRONA

CULTURAL "LA FARGA"

El dijous 5 de març proppassat va tenir lloc a la sala d'actes del Casal la inauguració del cicle de conferències que amb el nom de "Cultural La Farga" ha programat la nostra revista d'acord amb l'encàrrec fet per la Junta del Casal.

Amb el títol de "El Cooperativisme", el Sr. Francesc Ferrer i Gironès, va desenrotllar una xerrada teòrico-pràctica que va abarcar des dels orígens del cooperativisme, passant pels seus postulats fonamentals i la filosofia bàsica de la seva actuació, fins a la realitat actual, tant en el nostre país com en la resta d'Europa.

El Sr. Francesc Ferrer, economista, tècnic cooperatiu i al mateix temps

president de la Cooperativa Delta va fer l'exposició amb una claretat, amb un coneixement del tema i amb un estil planer que va deixar gratament satisfets a tots els assistents.

La segona xerrada del cicle va ésser a càrrec del nostre bon amic Salvador Sunyer i Aimeric, diputat al Parlament, que va disertar sobre el tema que tenia encomanat: "El Parlament de Catalunya".

Salvador Sunyer, home ja experimentat en les tasques parlamentàries començà explicant les seves experiències primerament com a Senador per Girona a Madrid, al temps que va aprofitar per donar una visió molt important de les qüestions tècniques i

que sovint són desconegudes per la majoria: Què són Les Corts, Què és el Senat, Com s'elabora una Llei, Què és un Decret-Llei, com funciona el consens, i la disciplina de vot, etc. Passant al Parlament català també va fer una síntesi semblant referent a les institucions pròpies de Catalunya, uncionament, etc. Acabada la seva exposició es va obrir un col·loqui que va resultar molt interessant.

Des d'aquestes planes aprofitem per agrair una vegada més la valuosa col·laboració dels dos conferenciantes i benivolguts amics, Francesc Ferrer i Salvador Sunyer.

CONEIXEM EL NOSTRE POBLE?

Després de cinc anys d'activitats educatives en el nostre poble, l'Escola d'Adults de Salt vol fer públic el seu reconeixement a totes les persones i entitats que han fet possible la nostra tasca, i especialment, a la Societat Cooperativa Delta que ens ha facilitat els nous locals del Carrer Major 78, 1.er pis, locals que utilitzarem a partir d'ara.

Amb motiu d'això, l'Escola d'Adults de Salt us ofereix la possibilitat d'assistir a un curs monogràfic sobre Salt (Geografia i estudi del medi natural, Història i població, coneixements diversos del passat i present del nostre poble...)

Es farà els dilluns i dimarts a partir de les 8 del vespre.

Aquesta és la portada que hem reproduït íntegra del Programa que l'esmentada Escola d'Adults de Salt ha preparat.

En aquest mes d'abril les xerrades són:

**DIA 6: Història de Salt. La Revolució Industrial.
L'Agitació obrera, per Miquel Berga.**

DIA 7: El Pla de Salt: Trets fisiogràfics (I) Enric Mirambell.

DIA 27: Història de Salt (S.XX, la postguerra). Salvador Sunyer.

DIA 28: El Pla de Salt: Trets fisiogràfics (II) Enric Mirambell.

Com podem veure també valen la pena. Us les recomanem.

MER FÀBREGA

Aquest febrer al país de Sensunral hi han passat coses molt estranyes.

Els sensunralencs —no sé si ho sabeu— són molt afeccionats als canvis de camisa. No hi poden fer més, pobres! El costum els ve de lluny. Hi ha sensunralencs tan hàbils en aquest comès, tan destres a vestir difressa, que es passarien la vida posant-se-la i traient-se-la fins al punt de poder passar als ulls dels indoctes com uns veritables professionals de l'acrobàcia i l'histrionisme.

Hi ha qui presum —en aquell ignorat país— de ser el darrer esgló descendent d'una tirallonga de generacions d'equilibristes, els quals han sobreviscut quatre o cinc girades de truita com si res no hagués passat. Ho han sobreviscut tot, tot: cataclisme, desastres, calamitats! Tot! Han surat com l'oli, estoicament, resignadament, tossudament: dues guerres, atemptats, fam, denúncies, estraperlo, persecucions, dictadures, dictatoves, dicta-si-fa-no-fa, i transicions...

No hi ha qui els ensorri! Dues guerres, dues paus, vint-i-cinc anys d'això mateix i etc. etc. I ells tan tranquils! Com hi ha món!

A Sensunral hi ha ciutadans de dues categories: els de sang blava i els altres, que diu què la tenen vermella. Els primers, que són més

insignes, manen noranta-nous anys de cada cent.

Els més il·lustres sensunralencs han estat sempre disposats al sacrifici, vull dir que han tallat sempre el bacallà, manés qui manés i caigués qui caigués. L'han tallat amb els vermells, amb els grocs, amb els blaus, amb els grisos i amb els de color del gos quan fuig.

Per a ells tota la història de la humanitat es resum en una qüestió principal de supervivència: caure sempre a peu dret i, si pot ser, amb un roc a la faixa per si succeís algun canvi imprevist o bé es perdés alguna plantofada escadussera. Caure a peu dret tenint la cama dreta en un cantó i la cama esquerra en l'altre.

Són de dretes o d'esquerres? Qui ho sap? Jo diria que d'esquerres perquè són molt partidaris de la repartidora com podreu veure si m'aneu llegint.

Un sensunralenc que s'estimi ha de ser una mica independentista però no massa. Totes les masses piquen! Sense excessos. Els excessos perjudiquen les digestions. Són de mal paí. Ells són independentistes civilitzats —diuen— no visceral. Per allà els diuen AUTOSIMISTES. Són patriotes, ja ho crec, molt patriotes, però no massa... Ho són mentre no els

HISTÒRIE CANVIS

toquin la bossa o no els prenguin la mamella.

Formen un partit: el Sensunral F.C. governen el petit país i es reparteixen equitativament —entre ells això sí— els càrrecs de govern segons un escalafó rigorós i metòdic: els ministeris per als germans; per als cunyats, les direccions generals; les secretaries als nebots; les alcaldies són exclusiva dels cosins; i les places d'escombriaires i d'enterramorts repartides a parts iguals entre els fills legítims d'amics-que-encara-no-suquen-del-pessupost i els fills, sense qualificar, de pare-molt-patriota-no-visceral i mare no-tan-patriota, desco-neguda.

El sobreexcés d'afany repartidor —un cop descomptats els càrrecs, que són una colla— es concreta molt sovint en un joc de garrotades sobre l'esquena dels sensunralencs, mal patriotes!, que practiquen la rara i subversiva ocurrència de protestar i fer manifestacions....

AS MENUDES de SENSUNRAL

De CAMISA (I) Per SALVADOR SUNYER i ÀLGERICH

Els sàtrapes de Sensunral encara malparlen una llengua molt antiga i en fan bandera, com si fos seva, en fan politiqueta, és a dir: mercaderia. Però no la saben llegir ni escriure perquè els agrada ser analfabets. Tanmateix s'ofenen si algú els ho diu públicament!

I quan pinten els rètols de la botigueta del carrer major —tots en tenen un parell de botiguetes, no ho sabeu?— dubten si fer-ho en la llengua antiga i pròpia o en la llengua forastera i impròpia. En dubten ja que —diuen— allò del bilingüisme és un avantatge, fa més fi, i també hi ha allò de l'economia, la solidaritat, la diplomàcia, la utilitat i el paraigua obert per si cau un ruixat i vés a saber què pot passar!...

Però on la gent selecta de Sensunral eren més rotunds i radicals era en l'afirmació de democràcia. Renoï si n'eren de demòcrates aquella gent fins no fa gairel. Sí, sí, també demòcrates, carall! No de sempre, és clar, això no lluvia fa uns quants anys!

I no és que tampoc en vinguessin de mena, no, ja que més aviat eren de raça autoritària i mesquina. Jo en conec alguns de conspicus d'aquests acreditadíssims demòcrates, que havien estrenat fusell i tot, camisa-de-color-especial-conegut, fuet i corretjam...

Durant la dictadura, molt de tard en tard, també en parlaven de democràcia. En parlaven de sotamà i quan ningú no els podia sentir. En parlaven i no hi creien. Ells tenien, no cal dir, els seus infiltrats al govern autoritari i manaven tant com podien. Ara en parlen amb tal èmfasi, se'ls coneix tant que a la boca se'ls fa aigua, que un ja es posa en guàrdia i mira dissimuladament si pel damunt del clatell no hi treia el nas alguna punta del plomall.

Vet aquí que no hi ha res que duri sempre i això que ara semblava que anava de debò. Pel febrer aquest món idíl·lic de què parlàvem se'ls va anar en orris. Tot per culpa d'un general Bum-Bum, pim-pam-pum i terra d'escudella, parent pròxim del senyor Quemanamés, al qual dies ha quiscun sensunralenc havia fet la gara-gara. Ja se sap, no som res!

Ara a corre-cuita, enfilats altra volta al filferro tivant, hi ha molts venerables sensunralencs que es replanxen la camisa bo i barbotejant paraulotes en un parlar no promi.

I tal dia farà un any!

(Nota de l'editor: S'hi hauria d'alegir tot allò de les pel·lícules i de la pura coincidència).

Salt, 28-3-81 SALVADOR SUNYER

SALT SARDANISTA

Com va dir en Joan Maragall: "La Sardana és la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan". I així ho entén aquesta Associació, que té per nom "SALT SARDANISTA" i que, per amor a la nostra dansa i perquè aquesta no estigui oblidada en el nostre poble, han format l'Associació perquè tota la gent de Salt, aimant de la Sardana, puguin ballar la dansa més bella molts dies durant l'any i no solament per la Fosta Major o per Sant Jordi.

És potser l'Agrupació més jove del poble i ja compte amb 600 socis. És per això que ens ha mogut la curiositat dels qui fem aquesta secció d'anar a trobar a aquesta colla d'amics que formen "Salt Sardanista" i que ben aviat tindrà un any de vida per tal de parlar amb ells.

— Com va ser que forméssiu aquest Associació amb tant d'èxit?

— Tot ve a rel del sisè Curset de Sardanes que com cada any hem anat fent a les Dominiques de Salt. L'any passat vam arribar a la conclusió que al poble hi mancaven ballades de sardanes, tenint en compte que a Salt hi ha molts bons sardanistes i que, a la vegada, estan deslligats. Després de trobar-nos una colla d'amics i parlar-ne, vam pensar fer un Aplec Infantil, per a tota la mainada dels diferents col·legis i pobles del voltant, que a la vegada que seria una cosa inèdita faríem al mateix temps crida a la gent de Salt a veure si estaria disposada a col·laborar amb nosaltres per formar una Associació. Tot això s'esdevenia el dia 18 de maig del 1980 i varen signar 140 persones entre les assistents, que tenien ganes de col·laborar.

— Quin són els membres que formeu la Junta?

— Sí, tots els que ens trobem aquí. El President, Josep Pons; Sots-President 1.er. Joan Freixes; Sots-President 2.on Manuel Navarro; Secretari, Gràcia Pardo; Tresorer Vicenç Barrabés, i Vocals els següents membres, Manuel Carbó, Ma-

na Moré, Josep Moré, Rosa Ripoll, Rafel Angelats, Joan Hugues i Maria Carreras.

— Us esperàveu aquesta acceptació en tan poc temps de vida?

— No, ni de bon tros no ens esperàvem aquesta forta col·laboració; amb això volem dir que agraïm a tots els associats la seva aportació per fer de "Salt Sardanista", en tan poc temps, la segona entitat del poble en nombre de socis.

— Participa Salt activament en les ballades de sardanes que organitzau a diferents indrets del poble?

— L'última que hem fet ha estat al Carrer de Sant Antoni i no us podeu imaginar l'alegria que els vàrem donar a aquella bona gent, després de tants anys de no haver-s'hi fet res a aquell carrer, i el fet que nosaltres anéssim a tocar sardanes allà sota el Sant va fer reviure temps passats, com a per tot allà on hem fet sardanes, siguin places o carrers, als veïns els ha agradat molt. I no parlem de la primera diada del soci, que va ser un èxit. També ens cal dir que procurem repartir-les el millor possible; si podem ho anirem fent en diferents indrets del poble.

— Després de l'èxit del primer Aplec Infantil, penseu fer el 2.on no?

— Sí, no cal dir-ho. Per cert que ho estem preparant, i enguany pensem fer-ho diferent; volem agermanar a tota la mainada individualment i fer per a ells un aplec al seu nivell, ja que aquest aplec l'hem de fer pensant en ells en tots els aspectes.

— Esteu preparant un curset per a adults. Com serà?

— Sí, hem fet una crida a tota la gent que vulgui aprendre a ballar, comptar i repartir sardanes, ja que ens ho ha demanat molta gent. Ho dividirem en dues parts: una només per als qui vulguin aprendre a ballar, i l'altra per als que ja en sàpiguen i vulguin aprendre a comptar i repartir.

— És possible fer un aplec per a tothom, com es fa a tants de pobles de les nostres comarques?

— Impossible no hi ha res de moment, però el més important és el lloc on es podria celebrar, ja que a Salt no disposem de cap lloc ideal per fer-lo. I si plou aquell dia on el podríem fer? Salt tampoc té cap pavelló cobert. I tercer, el cost d'un aplec, de moment fuig de les nostres possibilitats. I si tenim en compte que el programa d'aplec és molt complet, ja no cal pensar-hi.

— Rebeu subvencions de centres oficials?

— No gaires. Alguna de la Diputació i de l'Ajuntament. A la Diputació li hem d'agrair que ens poguem beneficiar d'aquest local de les Bernardes per trobar-nos i fer les nostres reunions.

Però també intentem que les cases comercials col·laborin amb el que bonament puguin.

— A Salt quin estil es balla, Selvatà o Empordanès?

Selvatà. Nosaltres creiem que la millor manera de ballar-les és a l'estil Selvatà, ja que és el més perfecte, però un xic més complicat. Amb això no volem dir que ballar a l'estil Empordanès no sigui correcte.

— En l'aspecte econòmic com us moveu?

— Anem tirant com podem. Avui dia organitzar coses val molts diners perquè tots és molt car; per una simple audició de sardanes la Cobla ja et cobra 25.000 ptes. i per a defensar-nos ara en el segon Aplec Infantil estem fent el sorteig d'una cistella que serà monumental, ja que hi haurà més de cinc-cents productes i el seu preu aproximat superà les cent mil ptes. Espereu que el poble col·labori amb la seva aportació.

— Vosaltres estaveu recollint signatures de socis per adherir-vos a la Campanya per a la Independència de Salt?

— Sí. Com a entitat ja ens hi hem adherit, però ara volem intentar recollir les signatures de tots els associats i, així, que sigui tota l'Associació de "Salt Sardanista" en pes la que s'hi adhiu; ja en tenim unes tres-cents de recollides.

— I per últim, voleu afegir alguna cosa a tot el que heu dit i que vosaltres creieu interessant de dir?

— Bé, només ens resta dir que, com totes les entitats, les nostres aspiracions són altes, i si poder-hi, voldríem arribar dintre poc temps a assolir la xifra de mil socis, una fita que està en camí d'aconseguir-se. És de lògica que com més socis serem, més coses podrem fer. Si alguna persona desitja fer-se soci, només cal adreçar-se a qualsevol membre de la Junta. Sapi-gueu que tots els membres que formen la Junta de "Salt Sardanista" no regatejarem esforços tot mirant de fer el possible al nostre abast pel bé de la Sardana i de Salt.

Des del Carrer Major pel Fargaire

"L'ALTRA FARGA"

Sens dubte, el nom de "La Farga" ha arrelat a Salt. La famosa i coneguda "Torre de la Farga" ha donat el nom a la Revista del Casal que taniu entre mans i que fem entre tots. Hi ha, però, per si no ho sabeu, una altra "Farga" a Salt: És la Farga, butlletí i portaveu del Centre d'E.G.B. "Menéndez Pidal".

La Farga, com a butlletí del Col·legi Menéndez Pidal, i antecedent de la nostra revista, apareix a finals de l'any 1973.

Ja en el primer número explica en un article què eren les Fargues, i quina importància van assolir en el context industrial de Catalunya, a l'edat Mitjana, i en els primers temps de la revolució industrial.

En el número de Novembre de 1973, diu... "La Farga és també una revista, una mostra del treball intel·lectual i comunitari que alumnes, pares i professors del Centre d'E.G.B. Menéndez Pidal, de Salt, fem entre tots plegats... La Farga vol ésser un lloc on cadascú pugui exposar les seves capacitats i els seus treballs a l'escola..."

La proximitat de l'escola a l'esvelta Torre de Sant Dionís, torre que es divisa des del propi Col·legi, va ser l'estímul que va servir com a nom escaient i adequat, per a batejar el butlletí.

El format del butlletí és simple, sense gaires pretensions externes,

d'acord amb els recursos econòmics. El tamany té mida foli, i el contingut és bilingüe. És tirat a ciclostil, i les pàgines oscil·len entre les 10 i 14, totes a una cara.

En el butlletí s'hi reflecteix de debó l'aportació d'alumnes i professors. Pel que fa als alumnes, són freqüents les poesies, els refranys, els contes, les cartes o els dibuixos. Els

professors, o bé hi escriuen molt directament, o bé són entrevistats pels propis alumnes.

A les seves pàgines hi ha tota la vida i l'ànima interior del col·legi: els examens, els tripijocs, els concursos, guspies que traspuen un món ric i intens en el qual l'ensenyament i l'educació volen ser quelcom més que el típic memorisme, difícil de pair.

Cal remarcar els escrits de professors i mestres que serveixen per a donar al butlletí un to més elevat i reflexiu, que es sobreposa al dispers i dinàmic món dels infants. Hi ha articles sobre la personalitat de l'home, la pau, la pedagogia... etc.

Convé destacar-ne les col·laboracions que en Josep Clara, mestre de la mateixa escola, hi fa sobre la història i els fets passats de la realitat saltenca.

En el butlletí del Menéndez Pidal en Clara va desgranant-hi articles i notícies que ha recollit com a fruit de l'estudi i la investigació en arxius, diaris i papers. Senyalem entre altres: "La Sèquia Monar", "Salt i la guerra de 1908", tots ells representen una aportació a la petita història del nostre poble fins fa poc ben desco- reguda.

Entre els anys 74/75 el butlletí va assolir el seu punt més alt: va ser l'època que van sortir més números, amb un contingut més dens i una regularitat més continuada... Cap els anys 77/78 va deixar de sortir d'una manera mensual, per fer-ho més esporàdicament, cosa que continua en l'actualitat, sortint no regularment sinó de tant en tant.

Els que fem aquesta FARGA, volem saludar amb plena amistat, a totes aquestes altres persones que amb el seu esforç i treball han estat pioners de l'altra "FARGA".

A partir d'aquest número tindrem una col·laboració fixa d'en Salvador Sunyer en el nostre Butlletí.

Tenim un president ben famós. Es el saltenc que més vegades surt fotografiat en el Punt-Diari. Dinàmic que és ell...

A continuació reproduïm la carta oberta que tot una colla d'esportistes i directius de Clubs, així com gran nombre d'afeccionats a l'esport han adreçat al cronista de Girona "NARCISO PLANAS":

CARTA OBERTA AL CRONISTA ESPORTIU NARCISO PLANAS

Mira "Narciso", tu realitzes un programa esportiu els diumenges que, com ja deus saber, té molta acceptació, hi ha molta gent que està pendent dels resultats i de les incidències que han ocorregut en els distints camps i llocs on hi ha hagut activitat esportiva.

Des del nostre punt de vista, el teu programa és força bo, independent i extens, però... està obligatòriament elaborat i parlat en "castellano"; és una llàstima!

Nosaltres som un grup d'afeccionats a l'esport en general, però sobretot al futbol, i per això escoltem el teu programa, i ens causa gran indignació. Per això protestem al sentir a jugadors catalans, que són convidats a parlar i que tenen greus problemes per expressar-se en una llengua que no els és habitual.

Comentant-ho amb uns quants dels que hi han participat, tothom està d'acord que no es pot obligar a ningú a parlar d'una manera o altra i per tant creiem que com a ciutadans catalans que som tenim el dret a parlar de la forma més convenient i en la que hom millor s'expressa, és essencial. El programa fins i tot sortiria millor.

No comprenem com t'entestes a imposar la parla castellana per a participar en el teu programa, ara que amb la petició unànim del poble, s'ha aconseguit que el català sigui oficial a casa nostre. Tu, des de Ràdio Girona, sembla que no ho has entés. El que és estrany i alhora confortant, és que la promoció, la propaganda, l'escoltem en català.

Volem recordar-te que les imposicions no cauen bé, s'accepten per força.

Esperant que ens facis cas,

signem un grup d'afeccionats.

Segueixen 60 signatures

No cal dir que "LA FARGA" subscriu totalment el contingut de la Carta i desitgem que la normalització en l'ús del Català sigui un fet a casa nostre i en els nostres mitjans de comunicació.

L'ACUDIT FOLL *per Bugaras*

la vida amb
HUMOR

"SEÑORES
DOS MIL
i PICO".

"Señores dos mil y trescientos. Poco su pas que haremos con vosotros. Con ciudadanos como vosotros creo que no haremos el hecho. Si no os gusta ésto, buen viento y barca nueva. Pero si os queréis continuar ganándoos las algarrobas en esta tierra, mudos y a la jaula! Que ya hay bastante de este color. Vosotros nos habéis tocado aquello que no suena. Tonéis unos pimientos como una casa de payés. Y plago porque perdería los oremus y porque chafa muy mal vuestra lengua".

He estat a punt d'enviar aquests mots d'indignació a tots els diaris de Madrid. Però, després de pensar-m'ho molt, m'ha decidit per no fer-ho i enviar-ho a LA FARGA. Estic segur que els saltencs m'ho agrairan. A més, amb tot això d'en Tejero, no sé pas com ha quedat l'Estatut, i potser ja no tinc dret a adreçar-me a l'opinió pública en una llengua manllevada. A casa sempre podrà ser el Burxeta. A fora, no sé pas com s'ha de traduir això de Burxeta.

No em passa per la barretina com és possible que els catalans oprimim, amb la nostra llengua, als altres. Aquests fatxendes — aquesta paraula, on la llengua d'ells, ve de "facha" — han perdut la memòria. O no en volen tenir. La llengua catalana opressora...? Tantes vegades com ens han obligat a dir: "Sí, señor". I ara ens diuen que oprimim! Quines galtes!

Si ens posem així, ja em veig tornant a aquells temps clandestins en els quals, una colla d'amics ens havíem conjurat secretament a pagar deu còntims cada vegada que deixàvem anar un barbarisme en català. Això passava pels volts dels anys seixanta, en una institució catalana de soca-rel, però que es via obligada a fer la majoria de coses en castellà. Tot era en castellà, fora del llenguatge col·loquial. I encara pretenien que, els dijous, parléssim entre nosaltres en castellà. Van haver de plegar perquè, un dia, el superior va adreçar-se a una colla de nois que estaven en fila: "¿Qué estáis haciendo, muchachos?". I un d'ells li va respondre: "Estamos haciendo rabu". Aquesta institució era el Seminari de Girona.

Som diferents. Fins i tot el nostre humor és diferent. Estic segur que aquest escrit no els farà riure.

BURXETA

foto CONCURS
SALT inèdit

Durant el temps de la guerra civil, les campanes de l'església parroquial foren llençades a daltabaix del campanar, i més tard foren foses per a fer-ne material de guerra.

Anys més tard el poble tornaria a tenir les seves campanes, gràcies a una fervorosa i entusiasta campanya anomenada "de la pesseta". I és que pesseta a pesseta, s'aconseguí recollir i pagar les noves campanes que són les que ara, dia rera dia, repiquen al campanar.

PREGUNTEM..

- 1) A quin any es van beneir les campanes actuals...?
- 2) Quin va ser el bisbe que va celebrar la cerimònia de benedicció..?

Si ho sabeu, envieu les vostres respostes a LA FARGA. Passeig Verdaguer, n.º 1. SALT.

Entre els qui ho endevinin es farà un sorteig; el guanyador tindrà un obsequi gentil de: (Patisserie Font. C./ Hernán Cortés, 123).

RESPOSTES DEL NÚMERO DE FEBRER:

- 1) L'edifici del fons són les Escoles Nacionals, velles.
- 2) Els magnífics arbres existents, estaven al Carrer Major.

Ha resultat premiada: Enriqueta Quintana Serra, Passeig Verdaguer, n.º 6 SALT (Girona), que pot passar per Secretaria a recollir el Premi.